

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memlekettlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna müracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, dalma hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara, 7 Şubat, 1929

Sayı: 115

Hava Şehitleri İhtifali

Geçen hafta memleketin her tarafında tayyare şehitleri ihtifali yapıldı. Vatan uğrunda canını veren kahramanların hatırası taziz edildi.

Merasim mahalli erkenden ha-

reisi Fuat B. Cevat, Ali Sait, Fahrettin, İzzettin, Asım, Naci Paşalar, B. M. M. âzası, devair rüesası Paşalar ve Beyler, müdiri umumiler, Vekâletler erkânı, Vali Vehbi B. bulunuyorlardı.

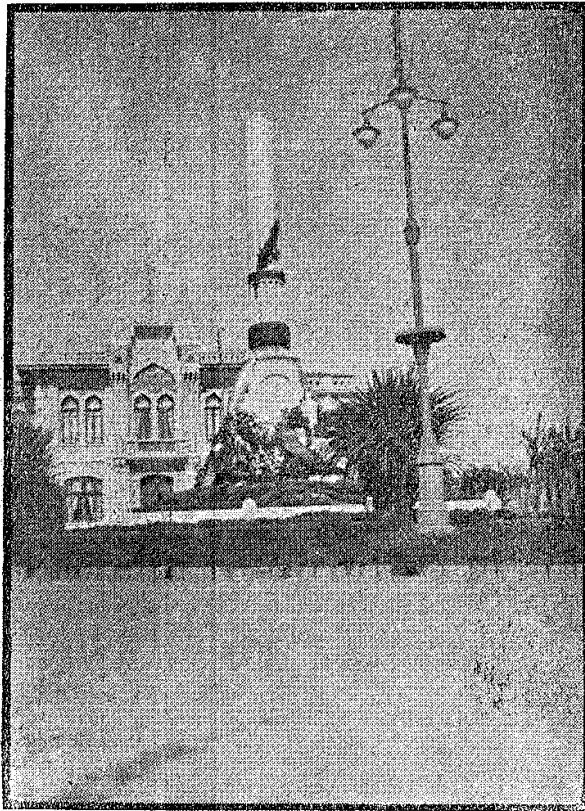
Zabitler, mektepler etrafı çevirmişlerdi. Tam on birde üç top atıldı. Bu suretle merasim başladı sancak yarıya kadar çekildi. Bütün dairelerin bayrakları yarıya indirildi. Zabitler bölüklerine selâm

Hacı Bayramda şehit tayyarecilerin kabrı başında

zırlanmıştı. Muayyen vakitte bölükler gelmiş, duracakları yerleri işgal etmişlerdi. Davetliler ve davet edilmeyenler geliyor ve yerlerini alıyorlardı.

Onbuçukta Millî Müdafaa Vekâleti önünden bir heyet hareket etti. Önde muzika arkasında şehitlerin kabirlerine konacak çelenkleri taşıyan tayyareciler ve bir kıt'ai askaiye Hacıbayramdan geldi. On bire doğru herkes gelmişti. Merasimde Reisicümhur hazratlerinin seryaverleri Rusuhi B. Başvekil Hazretleri namına Müsteşar Kemal B., B. M. M. reis vekilleri, Millî Müdafaa Vekili Abdülhalik, Nafia Vekili Recep Beyler, Türk Tayyare Cemiyeti

İstanbulda Hava Şehitleri abidesi

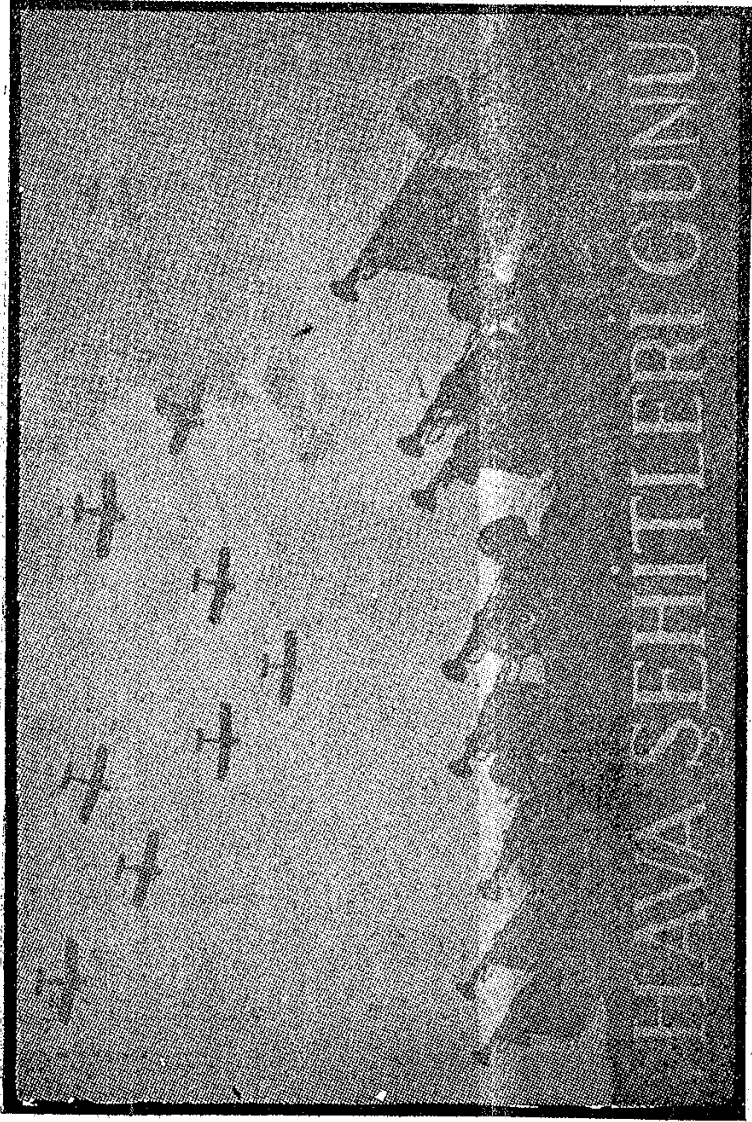
kumandası verdiler. Fabrikalar acı acı öttü. Herkes selam durdu. Bu sükût yarım dakika sürdü. İşleyen otomobiller, otobüsler, yürüyenler yerlerinde durdular.

Hava Müsteşarının nutku

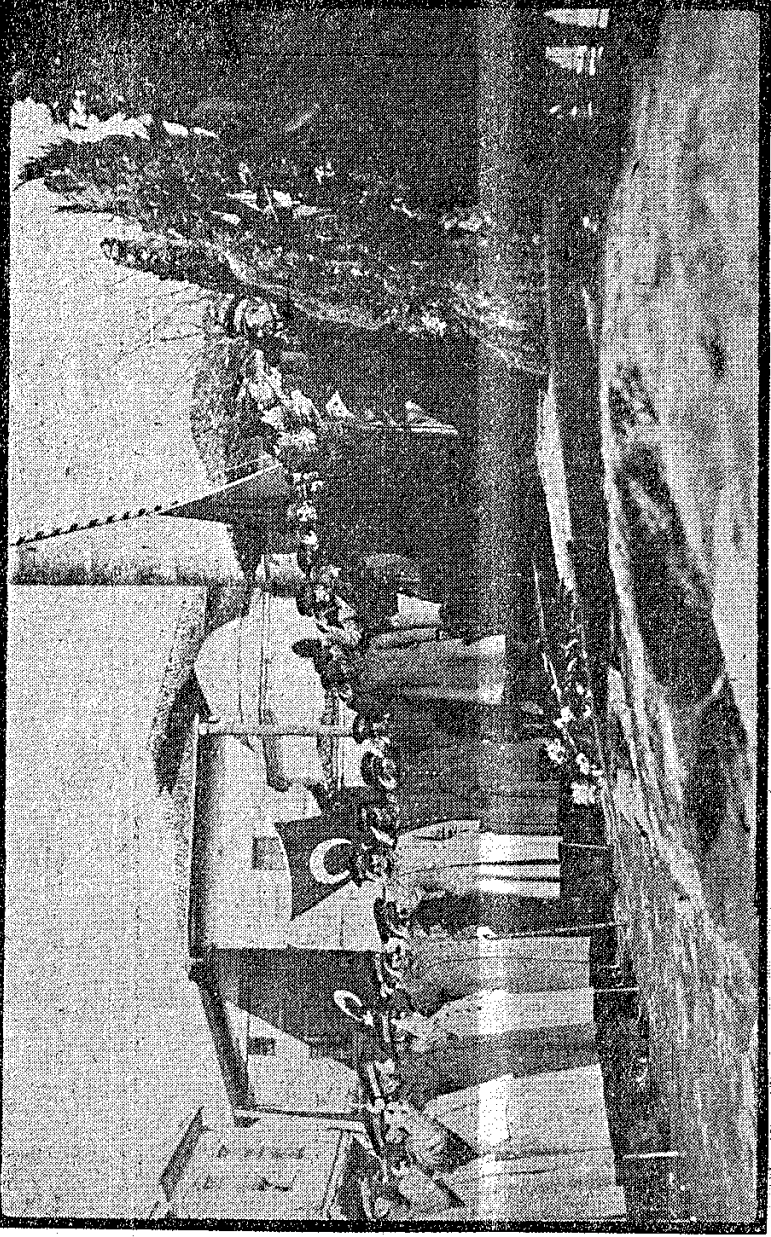
Millî Müdafaa Vekâleti Hava Müsteşarı Muzaffer Pş. kürsünün önüne gelerek gür, sert ve diri sesi ile şu hitabeyi irat etti:

Huzzari Kiram!

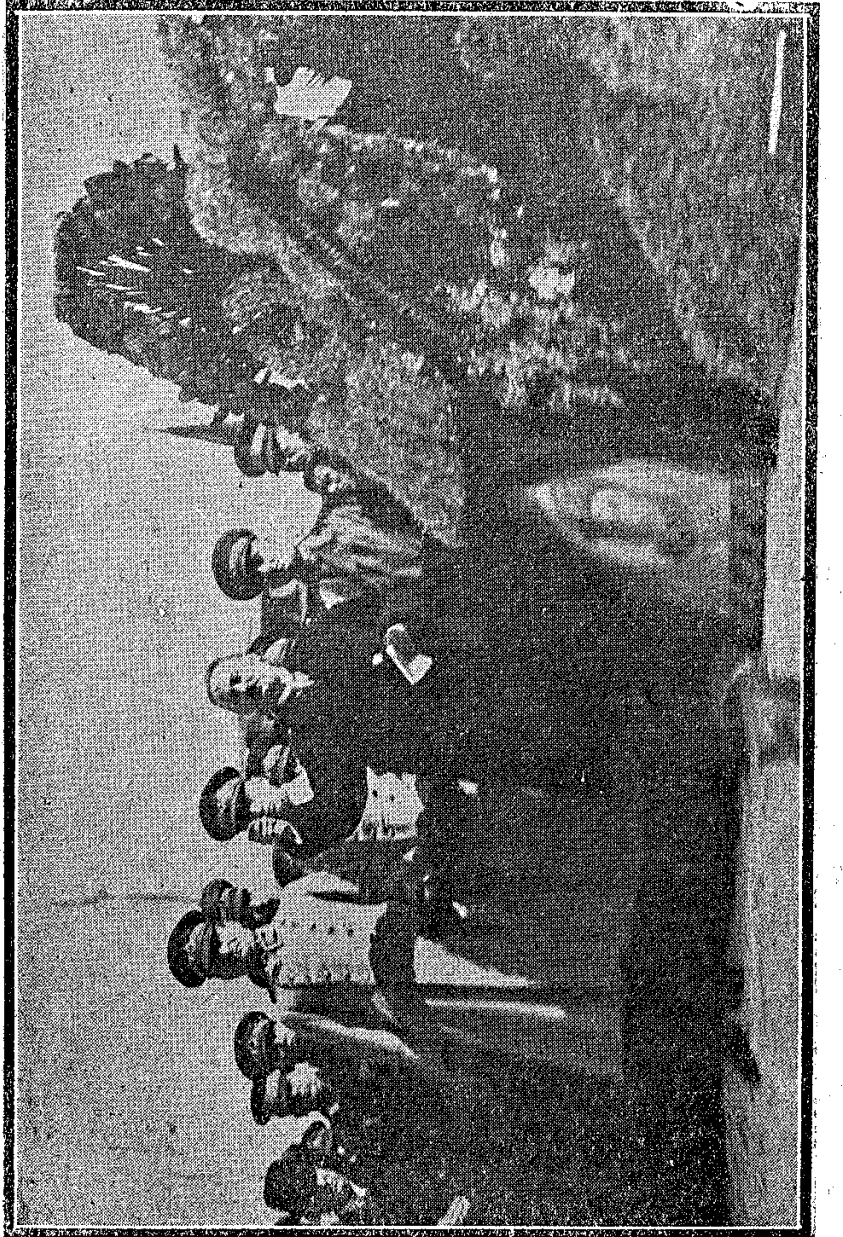
Hava ölülerinin önlerine çıkarak yıllık haccımızı yapmak için toplandık. Yalnız havanın değil Tuna ötelerinden Hint denizi kenarlarına, Orta Asya sahralarından Akdenizin açıklarına kadar sere serpe verdiğimiz milyonlarca

Hava şehitleri günü

Şehitlerin ruhuna hürmet dakikaları

Aka Gündüz nutuk söylerken

Hava Müsteşarı Muzaffer Pş. nutuk söylerken

İstanbul: Mektepli ve askerler ihtifale gelirken

kara, deniz, hava şehitlerinin ulvî huzurlarında saf bağladık.

Bu milyonlarca şehit o yadelerden bugün kalktılar. Yedi kat gökleri ve arşları dolaşarak uçtular. Büyük Gazinin riyasetindeki on dört milyon Türkün çizdiği müstakil memleket sınırlarını aştılar. Bu serbest, temiz ve pürüz-

İstanbul: Şehir namına Vasî Raşit B. nutuk irat ederken

süz vatanın maddî göklerinde hava şehitlerini ortalarına alarak kanlı otağlar ve ordugâhlar kurdular. Bizi dinliyorlar ve bizim her işte üstün olmamız için ulu Tanrıya yalvarıyorlar. Bu dakikada Türkiyenin yeryüzünde her şehirden, her köyden, her tüten ocaktan yükselen hıçkırıkları fakat iftiharlı tazim ve takdis sesleri bizim kanlı kardeşlerimizin otağlarına kadar yükseliyor.

Hüzünle azmin, dilekle takdisin birlettiği bir gün yaşıyoruz. Yal-

nızca gözü nemli kalbi çarpıntılı olarak değil, bu hazin rasimeden biraz daha kuvvetli vazifemizi bir kere daha hatırlamış olarak çıkaracağız.

Uçmak... İnsanlar bu işi de yerde yürümek, denizde yüzmek gibi tabîî işler arasına sokmuşlardır. Bilgi ve fen, artık bunda fevkelâdelikler bırakmamış sıhhatli ve azimli, fenden anlar her insanın yapabileceği hareketler arasında belirtmiştir.

Uçuş insanları barışık günlerde büyük sevinçlere yürütürken kavga halinde oldukça güç işler karşısında bırakmıştır.

Eskiden cepheler çarpışırken geride yalnızca savaşa yolladığı yavrusunun hasretinden başka bir şey düşünmeyen ocak şimdi didişmeğe iştirak edecek, hudut, sahil tanımayan hava kuvvetleri, en kuytu yerlerde savaş niyetine sığınan ananın önündeki beşiğe kadar gelecek, onu dağlamağa çalışacaktır. Denizde ve karada yürüyen ve yüzen ordular havadan gören ve yıpratıcı vasıtaları kullanmazlarsa aşağı kalmak tehlikesine düşeceklerdir. Bunu gören ve bilen aziz Cumhuriyetimiz, büyük milletimiz tayyare kuvvetleri için vazifesini yapmış ve yapmaktadır.

Bir hava kuvveti yapmak ve yapılmış bir kuvveti yaşatmak için ne büyük fedakârlıklar lâzım oldu-

ğunu gören ve anlıyan aziz Türkiye her tedabiri almış, her vatandaş vazifesini bilerek Türk Tayyare Cemiyetine arka olmuştur. Bu vazife bugün hava, ordu, deniz şehitlerinin kutsî huzurlarında tekrar ve teyit edilmiştir.

Büyük Türk şehitleri;

Size hayırlı ve cesur bir arkacı

Şehitlerin hatırasını yadederken

olduğumuzu ve onun için ulu orta değil, bilgi ve fen kuvveti ile çalıştığımız ulvî huzurlarınızda arkadaşlar namına ant içerek tekrar eyliyorum.

Diri gençler; bayrağımız sizin kuvvetli bazularınızı bekliyor, spor da, uçuculukta, kavgada, ilim ve fen kuvvetinde bizi geçerseniz bu vatan timsalini daha yükseklerde şan ve şerefle taşırsınız. Buna imanımız vardır.

Bitim olarak; Hava, kara, deniz şühedasını kemali tazim ile selâmlar;

bu hazin rasimeye iştirak eden devlet ve milletin büyük rükün ve vekillerine silah arkadaşlarına, halk sınıflarına bilgi ordusuna hava sınıfı namına arzı şükran eylerim.

Aka Beyin Hitabesi

Muzaffer Paşadan sonra Tayyare Cemiyeti Şubesi namına Aka Gündüz B. şu hitabeyi söyledi:

— Tayyareciler! Bizim tayyareciler! Alev kanatlı Türk tayyarecileri!

Cemiyetimizin Ankara şubesi namına, ölenlerinizin şanlı namlarını, vefalı şahıslarınızda selamlarım.

Anneler! Artık susan anneler! Yüzü gülen anneler!

Göklerden dönmiyen çocuklarınızın saadetini, yaşı dinmiş gözlerinizde takdis ederim.

Bu gün hasretten, matemden, ıstıraptan bahsedilmesi yasak olan gündür.

Bugün göklerden dönmiyenlerin, toprakta kalanlara verdikleri ebedî saadetin yadolunduğu gündür.

Bugün denizlerde, karalarda ölere yaşamasını bilen Türklerin havalarda da ölmesini nasıl bildiklerini cihana tanıttıkları gündür.

O ölümlere acınır, yas tutulur. Fakat göklerde kalan Türk tayyarecileri, arkalarında tam bir vatan, tam bir tarih, mutlak bir ebedilik bırakmışlardır.

Artık yas, gözyaşı, hasret yoktur. Artık ölümlerimizin aziz hatıraları ile, mes'ut dirilerimizin büyük eserleri ile mağrur olacağız.

Şimdi birbirimize hazin hazin bakışıyorsak bu, saadetimizin ifratındandır. Şu mezarların etrafında gözlerimizden birer damla yaş dökülüyorsa kahramanlıklarının azametindendir.

Mezarlarının ayak ucunda işiteceğiniz silah sesi kalanların vefakâr sesidir.

Bir gökçü vardır, altı günlük bir deniz aşmak kahramanlığını göstermiştir, onu bütün dünyalar beraber takdir etti.

Bir gökçü de vardı ki bütün bir milleti derin bir maziden sonsuz bir atıye bir hamlede geçirmişti, onun adına şürada yatan türk tayyarecisi derler.

Bu ölçsüz şehamet, bu müebbet tarihin halikleri huzurunda gururla, heyecanla saadette sükût ediyorum.

Naşit Beyin Hitabesi

Aka Beyden sonra Halk Fırkası namına „Hakimiyet”in Tahrir müdürü Naşit B. şu hitabeyi irat etti:

— Bu yıl daha büyük bir sevgi, daha derinleşen bir hasretle seni ziyarete geldik. Tahassürümüz artıkça, her birinizin kahramanlıkları birer tarih oldukça, yüreklerimizi yakan hicran ateşini dökmek için hep bu günü bekliyoruz. Şehit kardeş, aziz ruhun şadolsun!

Yeryüzünde asırlardanberi sürünen insanlığın gözlerini, gökyüzüne çeviren, bin bir ilahın hüküm sürdüğü zannedilen yedi kat gökün bir tek hâkimi benim diyen, bütün korkuları pervanesinin sert dönüşleri ile dağıtan, korkunç bulutları, zehirli fırtınaları, boğucu karanlıkları yırtan tayyareci! Sana, kalbinde; düşürülmez bir kalânın, vatan sevgisinin, iman timsali olarak yaşadığın milletin tükenmez muhabbetini tekrar etmeğe geldik.

Bu güzel vatan, tehlikeye düştüğü gün, bir ceza kasırgası gibi düşmanın beynine inen kartal! Sakaryada, Dumlupunarda hain

sürülerin üzerine ölümler yağdıran genç tayyareci! Hiç unutulur musun!

Kanatlarından asil kanın sıza sıza bu toprağa düştüğün gün, yaktığın bütün bir milletin yüreğinde, hava aşkını sen tutuşturmuştun. Bu sevgi, günler geçtikçe bütün kalpleri saran bu sevgi, senin boşluğunu doldurmak için, yılmaz bölükler, taburlar, alaylar hazırlıyor. Sen kalplere salınmış bir sevgi oldun, sen ölmedin, sen ölmedin asla... Yıllar çoğaldıkça bu sevgi artıyor, artacak, eksilmiyecektir.

Gençlik Mecmuası Muharriri Hafız Oğuz B. de hararetli bir nutuk söyleyerek Şehit tayyareciler gününün manasını anlattı ve:

— Ey Türk semasının hakiki sahipleri; sizin bu her şeyden kıymetli emanetinizi istediğiniz gibi muhafaza etmeği bütün Türk gençliği mukaddes bir namus borcünü biliyor, dedi.

Nutuklar bitince muzika hazin bir marş çaldı. Bir zabıt kumandasındaki bir manga asker tarafından şehitlerin kabri önünde havaya üç defa selâm atışı yapıldı, siyah duman çıkaran paraşonlu hava fişekleri atıldı.

Çelenkler zabıtlar tarafından kabirlerin üstüne bırakılarak merasime nihayet verildi.

Bu seneki merasim diğer senelere nazaren daha güzel ve daha candan oldu.

Aynı merasim İstanbulda tayyare abidesi karşısında da yapıldı.

İşte bu suretle Türkiye kahraman hava şehitlerinin sevgisini kalbinde tazeledi.
